

aanreiken van een redelijk en billijk antwoord indien de belastingbetaler onopzettelijk fouten maakt of als het heffen en innen van belastingen anderszins problemen oproept.^{1074 1075} Voor de inhoud van de begrippen redelijkheid en billijkheid kan aansluiting worden gezocht bij de inhoud van deze begrippen in het privaatrecht, met name het verbintenisrecht. Dit recht regelt onder meer hoe schuldeiser en schuldenaar zich tegenover elkaar moeten gedragen. Artikel 6:2 BW geeft aan dat schuldeiser en schuldenaar verplicht zijn om zich jegens elkaar te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid.^{1076 1077} Ook op fiscaal terrein is sprake van een schuldeiser en schuldenaar, in de betekenis dat de overheid het recht toekomt belastingen te vorderen van burgers.

Een redelijke en billijke houding van belastingambtenaren is vooral van belang bij een "verbroken evenwicht" tussen de plichten en de rechten van belastingbetalers.^{1078 1079} Het kan zijn dat er teveel verplichtingen aan belastingbetalers worden opgelegd, dat er derhalve teveel eisen worden gesteld aan de deskundigheid van belastingbetalers. Anderzijds kan sprake zijn van een onvoldoende fiscale rechtsbescherming in de zin dat de belastingbetaler daar feitelijk geen gebruik van kan maken.¹⁰⁸⁰

4.5.2 De belastingpraktijk

Uit de enquête blijkt dat de bevoegdheden van de inspecteur voldoende ruimte bieden voor informele afspraken. In het algemeen zijn de belastingambtenaren best tevreden met de hun toekomende bevoegdheden. Zij merken in dit kader op:

- binnen de grenzen van de wet zijn er voldoende mogelijkheden.
- in samenwerking met de competente inspecteur zijn er voldoende mogelijkheden.
- er zijn voldoende mogelijkheden, maar naar mijn mening wordt er te weinig gebruik gemaakt van

¹⁰⁷⁴ Beleidsplan Communicatie en Dienstverlening[4]: "De belastingdienst weet als geen ander dat de fiscale wet- en regelgeving voor veel belastingplichtigen zeer complex is. Dat vraagt een open, dienstverlenende, een dienstbare opstelling. De belastingplichtige mag geen drempel ervaren om van deze dienstverlening daadwerkelijk gebruik te maken." (blz.17)

¹⁰⁷⁵ Een belangrijke mogelijkheid om inzicht te krijgen in de mens achter de belastingbetaler biedt de idee van "Klantmanager" maar ook de "waarneming ter plaatse".

¹⁰⁷⁶ Zie in dit verband ook artikel 6:248 BW. Dit artikel geeft aan dat partijen onder meer zijn gebonden aan hetgeen uit de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeit. Uit de civielrechtelijke jurisprudentie blijkt dat de onderlinge verhouding en de maatschappelijke positie van partijen een rol spelen bij de invulling van hetgeen naar redelijkheid en billijkheid van partijen kan en mag worden verwacht. (HR NJ 1967,261) De bedoelingen van de wetgever moeten uiteraard worden gerespecteerd. Dit betekent onder meer dat de ongelijke verhouding tussen de belastingdienst en de belastingbetaler aandacht verdient en dat er ruimte zou moeten zijn voor de persoonlijke omstandigheden van een belastingbetaler.

¹⁰⁷⁷ Zie hoofdstuk 3.8.8.3a.

¹⁰⁷⁸ De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs en de Vereniging van Inspecteurs van 's-Rijksbelastingen organiseerden onder deze naam op 14 februari 1991 een symposium te Utrecht.

¹⁰⁷⁹ L.G.M. Stevens: openingsrede Symposium "Verbroken Evenwicht" d.d. 14 januari 1991. Stevens wijst op het risico, dat de wetgeving, doordat deze een belangrijk instrument tot beleidsrealisatie is, te eenzijdig dienstbaar kan zijn aan de overheidsbelangen en te zeer afgestemd kan zijn op de actuele politieke wenselijkheid en dat er te weinig aandacht is voor de rechtsgedachte.

¹⁰⁸⁰ Zie hoofdstuk 3.